

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Neveléstudományok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven Gyógypedagógus/ Képesítés kód: L060070020

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Hallássérültek gyógypedagógiája						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					98 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					32
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	98				
3.8 A félév össz-óraszámja	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem, audio-video felszerelés (számítógép, projektor)
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Szemináriumterem elektronikus felszerelés, tábla

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A hallássérülés gyógypedagógiai vonatkozásainak ismerete és transzdiszciplináris összefüggésekben való értelmezése • A hallássérült gyerekek, fiatalok és felnőttek komplex (pszicho-, szocio-, pedagógiai) felmérési eljárásainak ismerete, alkalmazása és értelmezése • A hallássérült személyek foglalkoztatását meghatározó gyógypedagógiai alapelvek ismerete • Gyógypedagógiai tanácsadás a hallássérült személyeket foglalkoztató különböző személyek, csoportok számára (családok, tanárok, dolgozók)
Transzverzális kompetenciák	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szakmai deontológiai szabályok alkalmazása, alapvető explicit értékrendszerek szerint, a fogyatékkal élő személyek jogai 2. Interdiszciplináris szakmai csoportokban való hatékony együttműködés, a gyógypedagógus szerepe a hallássérültek érdekében létrehozott multidiszciplináris csoportokban 3. Hatékony tanulási módszerek alkalmazása a gyógypedagógusok szakmai képzésében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az általános és szakterülethez tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek ismerete és megértése, ezek megfelelő használata a szakmai közlésben. • Az alapismeretek alkalmazása a területhez tartozó különböző típusú fogalmak, helyzetek, • folyamatok, projektek stb. magyarázatára és értelmezésére • A megfigyelési és felmérési módszerek, eljárások adaptált alkalmazása az egyéni sajátosságok és környezeti feltételek függvényében
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A hallássérültek diagnosztizálására használt módszerek, alkalmazási elvek összehasonlító elemzésének ,alkalmazási és értelmezési lehetőségeinek ismerete • A hallássérülés kóroktanának és tünetegyütteseinek ismerete • A hallássérülés pszichológiai-, és szociális következményeinek ismerete • A hallássérültek és családjaik alapvető szükségleteinek alapján választott gyógypedagógiai tanácsadási módszerek megismerése • Az elméleti ismeretek szakszerű értelmezése a sérüléstípushoz és a súlyosság mértékéhez adaptált gyógypedagógiai esettanulmány és nevelési programok kidolgozása során

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a hallássérültek gyógypedagógiájába		
2. A hallássérülés okai és típusai		
3. A hallássérülés audiológiai szűrése és diagnosztikája		
4. A hallássérült személyek által használt segédeszközök. A cochleáris implantáció		
5. A hallássérülés következményei: a hallás- és beszédfejlődés sajátosságai hallássérülteknél		
6. A korai fejlesztés jelentősége a hallássérült gyerekek fejlődésében.		
7. A hallássérült személyek kommunikációja és		

nyelvi fejlődése.		
8. A kognitív funkciók (észlelés, figyelem, emlékezet) fejlődési jellegzetességei hallássérülteknél		
9. A hallássérült személyek gondolkodása és intelligenciája.		
10. Hallássérüléshez társuló neurogén tanulási zavarok, figyelemzavar		
11. Hallássérülés és pszichoszociális fejlődés: a hallássérült gyerekek személyisége, a hallássérüléshez társuló magatartás zavar.		
12. A hallássérült gyerekek oktatásának alapelvei. A hallás-beszéd nevelés specifikus módszertani elemei.		
13. A hallássérültek integrációja		
14. Gyógypedagógiai-lélektani megismerés és tanácsadás hallássérülés esetén		

Armstrong, David, F., Wilcox, SH. (2003). *Origins of Sign Languages*. In: Marschark, M., Spencer P.E. (ed.) *Oxford Handbook of Deaf Studies, Language, and Education*, Oxford University Press. 305 – 318.

Calderon, R., Greenberg, Mark, T. (2003). *Social and Emotional Development of Deaf Children: Family, School, and Program Effects*. In: Marschark, M., Spencer P.E. (ed.) *Oxford Handbook of Deaf Studies, Language, and Education*, Oxford University Press. 177 – 189.

Csányi Y. (2012.) "...Aki olvassa értese meg...", BGGYF, Budapest.

Csányi Y., Perlusz A., Zsoldos M. (2012). Hallássérült (hallásfogyatékos) gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja. In Torda Á. (szerk.) *Diagnosztikai kézikönyv*. Budapest: Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. 41 pp.

Csányi Y., Zsoldos, M. (2010). Diszfáziás hallássérült tanulók (gyógy)pedagógiai tipológiája. *Gyógypedagógiai Szemle*. XXXVIII./1. sz. 1-13.

Csányi Y. (1990). *Hallás-beszédnevelés*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Csányi Y. (1997). *Bevezetés a hallássérültek pedagógiájába*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Csányi Yvonne (szerk.) (1995). *Pedaudiológia (szöveggyűjtemény)* Bérczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest.

Csányi Y. (szerk.) *Cochleáris implantáción átesett gyermekek terápiája és fejlődése*. ELTE-BGGYFK, Budapest.

Csányi Y. (1995). *Tanulmányok a hallássérültek beszéd-érthetőségének fejlesztéséről*. Bérczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kr. Budapest.

Csányi, Y. (1997) A hallássérüléssel párosult dysphasia tünetcsoport néhány főbb jellemzője. *A BGGYTF Tudományos Közleményei X. Évkönyv...*: 311-317.

Demeter Gy. (2004). A hallássérültek által használt kódolási típusok és mnézikus stratégiák a rövid távú memóriában. *Gyógypedagógiai Szemle*, 3. pp. 161-170.

Farkas M. (1996). *A hallássérültek kiejtés és beszédfejlesztésének elmélete és gyakorlata*. ELTE, Bérczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar. Budapest.

Heldstab, H. (2012) *Miért nem beszél a gyermekem?* ELTE, Bérczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest

Hochenburger E.: *A gyakorlati audiológia kézikönyve*. Kossuth Kiadó, Bp, 2003.

Illyés Gy.-né, Illyés S. (1998). *Gyógypedagógiai pszichológia*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Marschark, M., Schick, B., Spencer, P. E. (2006). *Understanding Sign Language Development of Deaf Children*. In: Schick, B., Marschark, M., Spencer, P. *Advances in the Sign Language Development of Deaf Children*, Oxford University Press. 3 – 19.

Marschark, M., Knoors, H. (2012). *Educating deaf children: language, cognition, and learning*. *Deafness and education international*. Vol. 14. No. 3. 136-160.

Nagyné Réz, I. (2004). Hallássérült fejlődési diszfáziás gyermekek kognitív képességei. In Lányiné (szerk.) *Képességzavarok diagnosztikája és terápiája a gyógypedagógiai pszichológiában*. *Pszichológia Szemle Könyvtár 7*. Budapest: Akadémiai Kiadó. pp. 125-153.

Traci, M., Sanford, Lynne, K. (2003). *Parent–Infant Interactions: A Transactional Approach to Understanding the Development of Deaf Infants*. In: Marschark, M., Spencer P.E.(ed.) Oxford Handbook of Deaf Studies, Language, and Education, Oxford University Press. 190-202.

Várnai R-né (2005). *Bevezetés a hallássérültek pedagógiájába, Comenius Bt., Pécs*.

Wesson, Cone, B. (2003). *Screening and Assessment of Hearing Loss in Infants*. In: Marschark, M., Spencer P.E.(ed.) Oxford Handbook of Deaf Studies, Language and Education, Oxford University Press.

Zsoldos M. (szerk.) *Pszichológia és hallássérülés I*. Budapest: Fogyatékosok Esélye Közalapítvány. pp. 34-45.

Zsoldos M., Mayer M. (2014). Nagyothalló tanulók nem verbális gondolkodásának vizsgálata a társuló neurogén tanulási zavar függvényében. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 69. 1. pp. 27-44.

Zsoldos M., Fazekas A. (2005). Az aktív fogalmi szint vizsgálata diszfáziás és nem diszfáziás hallássérült tanulóknál. *Gyógypedagógiai Szemle*, 2. pp. 100-113.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bemutató film megtekintése - Kolozsvári Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolája	Vita, saját tapasztalatok megbeszélése	
	Esetmegbeszélés szerepjáttékkal	
2. A hallássérülés típusainak és súlyossági fokainak értelmezése a kórok és tünetegyüttesek függvényében.	csoportos feladatvégzés	
3 Iskolalátogatás, az audiológiai kabinet megtekintése	kiscsoportos megbeszélés	
4.Hallásvizsgálati eljárások . Hallásjavító eszközök.	esetmegbeszélés	
5. A korai beszéd-, nyelv fejlődés fejlődéslelektani vonatkozásai	csoportos feladatvégzés, bemutatás	
6. Ép és hallássérült gyerekek hallás-, beszédfejlődésének összehasonlítása	Ötletbörze	
7. A hallássérültek jelnyelve	Vita, esetmegbeszélés	
8. A hallássérült személyek kognitív funkcióit befolyásoló tényezők elemzése	Vita, esetmegbeszélés, csoportmunka	
9. A hallássérült személyek felmérésére használt pszichológiai- és pedagógiai eszközök és adaptálási lehetőségek.	Vita, esetmegbeszélés	
10. A hallássérüléshez társuló neurogén tanulási zavarok és figyelemzavar elkülönítése.	Rövid film megnézése és megvitatása	
11. A hallássérült gyerekek érzelmi-, személyiségbeli- és szociális fejlődésének vetületei a társas interakciókban. A gyógypedagógiai segítségnyújtás lehetőségei.	csoportos feladatvégzés	
12 A hallássérültek oktatásának hazai gyakorlata.	Rövid film megnézése és megvitatása	
13. A hallássérült személyek társadalmi integrációjának lehetőségei.	Esetelemzés	
14. Hallássérült gyerekek esettanulmánya		

Könyvészet:

- Affolter, F. (1992). *Az észlelési funkciók zavartalan és patológiás fejlődésének szempontjai*. In: In Torda Á. (szerk.). *Szemelvények a tanulási zavarok köréből*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Calderon, R., Greenberg, Mark, T. (2003). *Social and Emotional Development of Deaf Children: Family, School, and Program Effects*. In: Marschark, M., Spencer P.E. (ed.) *Oxford Handbook of Deaf Studies, Language, and Education*, Oxford University Press. 177 – 189.
- Csányi Y. (2012.) “...Aki olvassa értese meg...”, BGGYF, Budapest.
- Csányi, Y. (Szerk.1998.) *Bevezetés a hallássérültek pedagógiájába*, BGGYF, Budapest.
- Csányi Y. (szerk.) *Cochleáris implantáción átesett gyermekek terápiája és fejlődése*. ELTE-BGGYFK, Budapest. Csányi Y. (1996). *Hallani tanulunk*. Nyomdaipari és Kiadói Szolgáltató, Budapest.
- Farkas M. (1996). *A hallássérültek kiejtés és beszédfejlesztésének elmélete és gyakorlata*. ELTE, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest.
- Giovaninni, S.S. (1998). *A születéstől az iskolába lépésig*. Országos Pedagógiai Intézet, Budapest
- Gállos I. (1998). *Beszéljen Ő is! A hallássérült kisgyermek játékos beszédnevelése*. Budapest
- Heldstab, H. (2012) *Miért nem beszél a gyermekem?* ELTE, Bárczi Gusztáv GYógypedagógiai Kar, Budapest
- Hochenburger E.: *A gyakorlati audiológia kézikönyve*. Kossuth Kiadó, Bp, 2003.
- Illyés Gy.-né, Illyés S. (1998). *Gyógypedagógiai pszichológia*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Romániai Pszichológusok Társaságának Deontológiai Kódjának és előírásainak, törvényének megfelel (Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004)
- A felsőoktatási foglalkoztatások-szakmák nyilvántartásának megfelel (Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>))

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Félév közbeni ellenőrzés	Ismeretfelmérő parciális vizsga	10%
	Félév végi vizsga	Írásbeli vizsga	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel	Interaktív tevékenységek	10%
	Tudományos dolgozat, ppt bemutató	Bemutatás és leadás	10%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A végső jegy legnagyobb hányadát a téli vizsgaidőszakban a szóbeli vizsga jelenti. A szóbeli vizsgán a tételsorból húzott tételeket átgondolják, majd elmondják. Minden diáknak kb. 20 perc áll rendelkezésre a felkészüléshez. A szóbeli vizsga eredménye nem fellebbezhető (lásd kreditszabályzat).

Ha a félévi szóbeli vizsgán (végső jegy 60%-a) nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt 40%-os előírásoknak eleget tett

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárást vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). A hiányzások száma beleszámít a végső jegy kerekítésének irányába is.

A gyakorlati dolgozat(ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés

előfeltétele.

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, **minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.)** eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2018.április 2.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2018.április 9.

dr. Batiz Enikő, adjunktus